

MEZŐGAZDASÁGI VADKÁROK

- A vadállomány számottevő kockázati tényezőt jelent a mezőgazdasági termelés, a szőlő- és gyümölcsstermesztés, valamint az erdőgazdálkodás számára, ezért a vadgazdálkodásnak szerves része a vadkárok megelőzése ([Barta, 2022](#)).
- A Nemzeti Agrárgazdasági Kamara 2024-ben készített kérdőíves felmérése alapján a megkérdezett gazdálkodók 86 százaléka tapasztalt vadkárt az elmúlt években ([agrorinform.hu, 2024. augusztus 12.](#)).
- Hazánkban elsősorban a nyugati és dél-nyugati vármegyékben fordulnak elő jelentős mértékben vadkárok ([Országos Vadgazdálkodási Adattár, 2024/2025](#)).
- A vadvédelmet és vadgazdálkodást segítő eszközök beszerzésére a 2025/2026-os vadászati évben az országos Vadgazdálkodási Alap pályázatai biztosítanak anyagi forrást. A vadászatra jogosultak 500 millió forint keretösszegig pályázhatnak. A támogatási összeg felhasználható a földhasználóval történő, földterület használatára irányuló együttműködési megállapodás fedezetére és vadföld művelésére is ([Országos Magyar Vadászkamara](#)).

A Képviselői Információs Szolgálat Infojegyzete a kormány [T/13053. szám](#)on benyújtott törvényjavaslatához kapcsolódóan a vadkárokról vonatkozó jogi fogalmakat, a kármegelőzés és -felmérés módját, valamint a kárrendezés eljárását ismerteti. Megemlíti a témát érintő uniós keretszabályokat és a gazdálkodók, vadászatra jogosultak anyagi terheit közvetve csökkentő támogatási intézkedéseket is.

Bevezetés

A vadászat az emberiség egyik legősibb tevékenysége, amely kezdetektől fogva része kultúránknak. Míg a történelem hajnalán a létfenntartást szolgálta, **napjainkban a vadállomány egészségének megőrzését és a természet egyensúlyának fenntartását segíti.** Fontos feladata továbbá a környező mezőgazdasági területek védelme is ([agroinform.hu, 2024. október 25.](#)).

A XX. század első felében hazánkban még az apróvadak (fácán, nyúl, fogoly, vízimadarak) voltak túlsúlyban. A nagyüzemi mezőgazdaság térnyerésével azonban **a nagyvadak** (gímszarvas, dámszarvas, őz, muflon, vaddisznó) **kerültek előtérbe**, ami együtt járt a mezőgazdasági károk növekedésével ([vadalarm.hu](#)).

A vadkárok mértéke évente akár több tízmilliárd forint veszteséget is **jelenthet**, miközben a kárrendezés során kifizetett összeg ennek csupán töredéke, mintegy 3 milliárd forint ([Országos Vadgazdálkodási Adattár, 2024/2025](#)).

JOGI KERETEK, FOGALMAK

A vad védelméről, a vadgazdálkodásról és a vadászatról szóló [1996. évi LV. törvény](#) (továbbiakban: Vtv.) többféle kárt különböztet meg:

- **vadkár:** a vadászható fajok által mező- és erdőgazdálkodásban okozott kár;
- **vadászati kár:** a vadászati tevékenység során okozott kár;
- **egyéb kár:** például a vad elpusztításával összefüggésben.

Jelen Infojegyzetben kizárólag a vadászható fajok által okozott mezőgazdasági vadkárokkal foglalkozunk.

A Vtv. értelmében **vadkár**nak minősül a gímszarvas, a dámszarvas, az őz, a vaddisznó, valamint a muflon által a mezőgazdaságban és az erdőgazdálkodásban, továbbá az őz, a mezei nyúl és a fácán által a szőlőben, a gyümölcsösben, a szántóföldön, az erdősítésben, valamint a csemetekertben okozott kár tíz százalékot meghaladó része. A tíz százalék alatti érték a vadállomány életfeltételeinek kielégítésére szolgáló érték, amely a kártérítés összegének meghatározásánál nem vehető figyelembe.

A Vtv. végrehajtásának szabályairól szóló [79/2004. \(V. 4.\) FVM rendelet](#) (továbbiakban: végrehajtási rendelet) **kiterjeszti a vadkár fogalmát** a vad természetes életmódjából (táplálkozás, mozgás, túrás stb.) fakadó mezőgazdasági, továbbá a vad rágása, hántása, túrása, taposása, törése által a csemeték elhalását előidéző erdőgazdasági károk összességére. Fontos hangsúlyozni, hogy **a törvényben leírt vadászható fajokon kívüli fajok által, valamint más kultúrákban okozott kár nem tekinthető vadkárnak.**

A **vadászatra jogosult** lehet maga a földtulajdonos (ha saját, önálló vadászterületen vadászik), a földtulajdonosokból alakult vadásztársaság, a vadászati jog haszonbérbeadása esetén pedig a haszonbérelő.

A **károsultak körét a Vtv. külön nem szabályozza**, így az a polgári jog szabályai szerinti bármely jogalany lehet, akit a fent említett kár ér. A gyakorlatban ez a személy a mező- vagy erdőgazdasági terület tulajdonosa, vagy annak haszonbérelője, akinek a területén a károkozás bekövetkezett.

KÁRMEGELŐZÉS

A vadak okozta kár megelőzése mind a vadászatra jogosultnak, mind pedig az erdő- és mezőgazdálkodónak érdeke és feladata. A Vtv. emellett, hogy rendezi a vadkár megtérítésének szabályait, **mind a vadászatra jogosult, mind a földhasználó vadkármegelőzési kötelezettséget ír elő.** A gyakorlatban ezek teljesítése a két fél szoros együttműködésén, valamint egymás gazdasági érdekeinek kölcsönös tiszteletben tartásán alapul ([Vadkáralauz, 2024](#)).

A védekezés egyik kulcsa a **gazdálkodó vetéstervének egyeztetése a vadászatra jogosulttal.** Ilyenkor a felek átbeszélik a vadgazdálkodási létesítmények telepítésének helyét, valamint a vadászatok helyét és időpontját. Ideális esetben mindezt figyelembe véve közösen készítik el a vadkármegelőzés és -elhárítás cselekvési tervét is ([nak.hu, 2024. szeptember 9.](#)).

A Nemzeti Agrárgazdasági Kamara ([NAK](#)) 2024-es kérdőíves [felmérése](#) szerint **a gazdálkodók a vadak ellen leggyakrabban vadriasztót használnak.** A válaszadók 35 százaléka villanypásztort, míg egynegyede kerítést alkalmaz. Fontos tudni, hogy tartós telepítésű kerítés csak a vadászatra jogosult és a vadászati hatóság engedélyével létesíthető. Az egybekerített terület (bizonyos kivételektől eltekintve) nem haladhatja meg az 50 hektárt (Vtv. 29/A. §), és a bekerített részek között legalább 10 méteres távolságot kell tartani, hogy a vad szabadon mozoghasson. Kivételt képezhetnek a szőlő, gyümölcsös és kert területei.

A **kármegelőzési stratégiák** között szerepel a nagyértékű növénykultúrák helyének gondos megválasztása, valamint a vadak által kevésbé kedvelt növényfajok termesztése ([agroinform.hu, 2025. augusztus 12.](#)).

Egyre gyakrabban alkalmaznak úgynevezett vadföldeket is. Ezek olyan tudatosan kialakított területek, ahova a vadak számára eleséget és búvóhelyül szolgáló növényeket, például pillangósokat ültetnek, ezzel csökkentve a közeli mezőgazdasági termények megdézsmálásának esélyét. A vadföldek határára cserjéket (galagonya, csipkebogyó) telepítenek, amelyek az erdők és mezőgazdasági területek védelmét szolgálják. Magyarországon jelenleg mintegy 53 ezer hektáron telepítettek vadföldet ([magro.hu, 2025. május 3.](#)).

1. ábra: Vadkár-megelőzési és elhárítási kötelezettségek

A vadászatra jogosult kötelezettségei	A földhasználó kötelezettségei
Kapcsolattartó kijelölése a földhasználó számára	Közreműködés a vadászatra jogosulttal a vadkár megelőzésében, elhárításában
A vadászati jog gyakorlása a földhasználattal összhangban	A vadállomány kimélete
Vadkár bekövetkezése, veszélye esetén a földhasználó időben történő értesítése	Vadkár bekövetkezése, veszélye esetén a földhasználó időben történő értesítése
Éves vadgazdálkodási terv betartása	Szakszerű agrotechnológia alkalmazása
A vad károkozását csökkentő berendezések létesítése	A vadkárrelhárító berendezések elhelyezésének biztosítása
Szükség esetén villanypásztor létesítése	Felügyelet, ellenőrzés különösen kritikus időszakokban
Elterelő etetések, vadkárrelhárító vadászatok tartása	Nagy értékű növénykultúrák külön védelemben részesítése
Idényen kívüli, állományszabályozó vadászat kezdeményezése	Szélterület biztosítása (5 méteres sávok)

Forrás: [Infoszolg/Vadászati Védegyelet \(2024\)](#)

VADKÁR FELMÉRÉSE

A vadkár mértéke a károsított terület nagyságától és a területen belüli előfordulás gyakoriságától függ. A vadkárok megítélése gyakran vita tárgya a vadászatra jogosult és a gazdálkodó között. **A vadkárbecslésre vonatkozóan 2021-ig nem volt egységes eljárásrend hazánkban.** A vadkárszakértők a szakirodalomban megtalálható eljárási módszerek alapján becsülték meg a kár mennyiségét és értékét ([Országos Magyar Vadászkamara, 2021](#)).

Ezen a helyzeten változtatott 2021-ben a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara ([NAK](#)) és az [Országos Magyar Vadászkamara](#) megbízása alapján létrehozott szakértői munkacsoport. Az általuk kidolgozott [Egységes Mezőgazdasági Vadkárfelmérési és Értékelési Útmutató](#) célja, hogy a mezőgazdaságban a vadak által okozott terményveszteségek mennyiségének, a károsodott terület nagyságának, valamint a károk pénzbeli értékének meghatározása egységes elvek szerint történjen. Azóta **a vadkárfelmérést a jegyzői eljárás során a fenti útmutató alapján végzik** (Vtv. 81§), biztosítva ezzel a károk átlátható és egységes értékelését.

KÁRRENDEZÉS

A vad jogilag az állam tulajdona, mely a vadászati jog gyakorlását és a vadgazdálkodás feladatait a vadászatra jogosultnak engedi át. Ezzel a joggal jellemzően a vadászterület használója él (pl. egy vadásztársaság), és a vadállományból származó haszon is őt illeti meg, nem pedig közvetlenül az államot. Ez adja a kártérítési felelősség jogi alapját: a vadkár megtérítésére a vadászatra jogosult köteles, mégpedig az, akinek a területén a károkozás történt, vagy akinek területéről a vad kiváltott. A Polgári Törvénykönyv ([2013. évi V. törvény](#)) és a Vtv. értelmében e felelősség objektív, azaz nem szükséges bizonyítani a vadászatra jogosult hibáját. A kárt akkor is meg kell térítenie,

ha minden kötelezettségét maradéktalanul teljesítette.

Ugyanakkor, ha a földhasználó elmulasztja a Vtv.-ben előírt kötelezettségeit, a kár viselésében e mulasztás az ő terhére esik ([Vtv. 79. § \(1\) bekezdés a–g](#)).

A gazdálkodó kárigényét a vadkár észlelésétől számított 5 napon belül írásban köteles bejelenteni a vadászatra jogosultnak. Egyes növénykultúrák esetében a végrehajtási rendelet meghatározott bejelentési időintervallumot ír elő. A káreseményt a gazdálkodónak célszerű fotón, videón vagy tanúk jelenlétében rögzítenie ([agrarkapu.hu](#)). Amennyiben a gazdálkodó nem ellenőrzi folyamatosan a termesztett növényállományát, késve észleli a vadkárt és azt határidőn túl jelenti be, úgy azt a gazdálkodó terhére kell figyelembe venni a kárrendezésnél ([Papp, 2024](#)).

A bejelentést követő 3 napon belül a károkozás helye szerint illetékes önkormányzat jegyzője kirendeli a vadkárbecslő ágazati vagy igazságügyi szakértőt, aki helyszíni szemlét tart. Különösen **augusztus közepétől október végéig terjedő időszakban** érinti komoly munkaterhelés a szakértőket, mivel ekkor **a legtöbb a vadkárbjelentés.** A szakértő a kárfelmérésről készített jegyzőkönyvet haladéktalanul átadja a jegyzőnek, aki ez alapján megpróbálja létrehozni a felek közötti, írásba foglalt egyezséget. Megállapodásuk esetén az egyezségről határozat születik, ellenkező esetben az eljárást a jegyző végzéssel zárja le. A végzés véglegessé válását követően a gazdálkodó 30 napon belül kérheti káranak bírósági megállapítását ([Egységes Mezőgazdasági Vadkárfelmérési Útmutató, 2021](#)).

Az Nemzeti Agrárgazdasági Kamara 2024-es felmérése szerint **a gazdálkodók 54 százaléka a jogérvényesítés bonyolultsága és a korábbi negatív tapasztalatai miatt nem kezdeményezte vadkára rendezését.** A vadgazdálkodók a bejelentett káresetek 35 százalékában egyáltalán nem, 42 százalékában pedig csak részlegesen nyújtottak pénzügyi kompenzációt ([agroinform.hu, 2024. augusztus 12.](#)).

A kedvezőtlen tapasztalatok nyomán a **NAK kísérleti mediátori szolgáltatást** indított Szabolcs-Szatmár-Bereg, Nógrád, Győr-Moson-Sopron és Tolna vármegyékben, hogy megkönnyítse az egyeztetést a vadászatra jogosultak és a gazdálkodók között.

Korábban az is felmerült, hogy a NAK saját vállalkozást alapít a gazdálkodók jogos vadkárköveteléseinek behajtására, de a terv nem valósult meg (agroinform.hu, 2023. november 29.). Jelenleg a kárrendezés továbbra is kompromisszumkeresés útján történik, melyhez az állam igyekszik többféle eszközt is biztosítani (agroinform.hu, 2025. február 21.). A vadkárrel kapcsolatos problémák megoldását segítik a vadászatra jogosultaknak szaktanácsot adó tájegységi fővadászok, a vadászszövetségek és a Vadászkamara területi szakemberei, valamint a vármegyei falugazdászok is. Utóbbiak személyes konzultációk alkalmával segítik a gazdálkodókat a vadkárbejelentő, a vadkár megelőzésére szolgáló egyeztető lap és az egyezségi megállapodás kitöltésében (nak.hu, 2024. augusztus 21.).

Az egyezséggel vagy bírósági ítélettel megállapított, köz- vagy magánokiratba foglalt vadkár az ún. **vadkáralapból** kompenzálható. A vadkáralap a vadászatra jogosult egy elkülönített számláján vezetett pénzüsszeg,

amely a vadkárért fizetendő kártérítés fedezetére szolgál ([Vtv. 81/B. §](#)). A vadkárkifizetési kötelezettség akkor is fennáll, amennyiben a vadkárалapon elkülönített összeg a kárt nem fedezi.

UNIÓS KERETSZABÁLYOK

Az EU élőhelyvédelmi ([92/43/EGK](#)) és madárvédelmi ([2009/147/EK](#)) irányelvei korlátozzák egyes fajok vadászhatóságát (pl. védett madarak esetében), illetve a védekezés lehetőségeit. A Közös Agrárpolitika egyes támogatási intézkedései (pl. [agrár-környezetgazdálkodás](#), [Natura 2000](#) kompenzációk, [földhasználat váltást elősegítő beruházások támogatása](#)) és a [LIFE-program](#) közvetve csökkentik a gazdálkodók vadkárok okozta kitétségét és a vadásztársaságok vadkárokból adódó anyagi terheit. E szabályozási keretek meghatározzák a tagállamok mozgásterét, ugyanakkor a vadkárrendezés gyakorlata országonként eltérő. Jóllehet a részletszabályokat minden tagállam maga határozza meg, az alapelv mindenhol azonos: a vadászható fajok által okozott károk megtérítéséért valamilyen formában a vadászatra jogosult, az állam vagy a gazdálkodó, illetve ezek kombinációja felelős ([Barta, 2022](#)).

Források:

- Barta Judit: A vadkár, a vadászható állat által okozott kár és a gazdálkodás összefüggései nemzetközi kitekintéssel. [Patrocinium, Budapest](#), 2022.
- Csányi S., Márton M., Bóti Sz. és Schally G. 2025. Vadgazdálkodási Adattár - 2024/2025. vadászati év. MATE VTI, [Országos Vadgazdálkodási Adattár](#), Gödöllő.
- Papp Márk: A vad által okozott kárért való helytállás történeti fejlődése Magyarországon. [Jogtörténeti Szemle](#), 2024.
- [1996. évi LV. törvény](#) a vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadászatról.
- [79/2004. \(V. 4.\) FVM rendelet](#) a vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadászatról szóló 1996. évi LV. törvény végrehajtásának szabályairól
- [Egységes Mezőgazdasági Vadkárfelmérési Útmutató](#). Földművelésügyi Értesítő, 2021. január 4. LXXI. évfolyam 1. szám.

Készítette: Dr. Hantos Krisztina
Képviselői Információs Szolgálat
E-mail: infoszolg@parlament.hu

infoszolg

Internet: www.parlament.hu/infoszolg
Intranet: intra.parlament.hu/infoszolg/
Telefon: (1) 441-6486